7/75400-401 GK-63

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 72079556-610- 14
Konu : Soru Önergesi (7/75400 ve 7/75401)

09/01/2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 12.12.2022 tarihli ve 1131086 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan ve Bakanlığımıza yöneltilen 7/75400 ve 7/75401 Esas Numaralı yazılı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazılarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metinleri (6 sayfa)

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177 Sokak No:10/A
Kat: 22 Çankaya/ANKARA
Tel: (312) 705 58 49

Ayrıntılı bilgi için irtibat: Burcu TUNAY
e-posta: burcu.pamuk@aile.gov.tr
www.aile.gov.tr

7/75401 6K-63

Şırnak Milletvekili Sayın **Hüseyin KAÇMAZ**'a Ait **7/75401** Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız ülkemizdeki tüm çocukların korunmasını, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasını amaçlamakta, çocukların ve gençlerin sağlıklı gelişimini temin etmek ve tüm risklere (ihmal, istismar, taciz, şiddet vb.) karşı bilinçli ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmaları çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde yürütmektedir.

Çocuğun ihmali ve istismarı ile ilgili Bakanlığımıza intikal eden herhangi bir bilgi veya ihbar anında değerlendirilmekte, olay yakından takip edilmekte ve adli sürece müdahil olunmaktadır.

Bakanlığımızca çocukların ihmal ve istismardan korunmasına yönelik hizmetler; koruyucu ve önleyici hizmetler, ikincil örselenmeyi önlemeye yönelik hizmetler ile müdahale ve rehabilitasyon hizmetlerine yönelik süreçleri kapsamaktadır.

Mağduriyeti sebebiyle bakım tedbiri kararı verilen çocuklarımıza korunma, bakım ve psiko sosyal destek hizmeti vermek üzere Çocuk Evleri Sitelerimiz ihtisaslaştırılmıştır.

İhtisas kuruluşlar; çocukların temel gereksinimlerini karşılamak, fiziksel, duygusal, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını belirleyerek gerekli müdahaleleri gerçekleştirmek, uygun ise aile ve yakın çevrelerine dönmelerini veya diğer sosyal hizmet modellerine hazır hale gelmelerini sağlamak üzere hizmet vermektedir.

İhtisas kuruluşlarında koruma ve bakım altında bulunan çocuklar ve aileleri psikososyal destek programına dâhil edilmektedir. Program ile çocukların bireysel farklılıkları ve ihtiyaçları dikkate alınarak olumsuz yaşam deneyimlerinden kaynaklanan travmanın en aza indirilmesi, olumlu tutum ve davranış değişikliği oluşturulması hedeflenmektedir.

Diğer taraftan, Bakanlığımızın politika önceliklerinden birisi de erken yaşta ve zorla evliliklerle mücadele edilmesidir. Bu kapsamda;

- 2017, 2018 ve 2019 yılında erken yaşta evliliklerin Türkiye ortalamasından yüksek olduğu illere ve özel politika gerektiren bölgelere saha ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Buralarda önemli aktörlerle bir araya gelerek ildeki erken yaşta ve zorla evliliklerin nedenleri konuşulmuş ve çözüm yolları tartışılmıştır. Ardından ilde işbirliği ve koordinasyonla **"Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele İl Eylem Planları"** hazırlanmıştır.
- 2022 yılında ise erken yaşta evliliklerin sayısının yüksek olduğu 4 ilimizi (Afyonkarahisar, Ardahan, Edirne, Siirt) daha çalışmalara katarak il eylem planları hazırlık çalışmaları başlatılmıştır.
- Konuya ilişkin gerçekleştirilen eğitimler ile toplamda **1.230 kamu görevlisine** ulaşılmıştır:
  - Kasım, Aralık 2018 ve Ocak, Şubat, Eylül 2019 tarihlerinde Bakanlığımızın 81 İl Müdürlüğünde görevli **480 meslek elemanı,**
  - Mart 2019'da Millî Savunma Bakanlığında görevli **100 personel,**
  - Nisan 2019'da Jandarma Genel Komutanlığı ve 81 İl Jandarma Komutanlıkları Asayiş Daire Başkanlığı Kadın ve Çocuk Kısım Amirliklerinde görevli **150 kolluk görevlisi,**
  - Nisan 2019'da Emniyet Genel Müdürlüğü ve 81 İl Emniyet Müdürlükleri Asayiş Daire Başkanlığı Çocuk Şubede görevli **250 personel,**
  - Aile İçi Şiddetle Mücadele Şubede görevli **250 kolluk görevlisi.**
- Bakanlığımız taşra teşkilatında görev yapan ve eğitici eğitimi alan personelin uygulayacağı yaygınlaştırma eğitimleri kapsamında kullanılacak eğitim materyalleri hazırlanmıştır.

- UNICEF ile Bakanlığımız arasında imzalanan ortak çalışma planı kapsamında, erken yaşta ve zorla evlilik olgusunun çeşitli boyutlarda yaşandığı ülkelerde uygulanan iyi uygulama örneklerinin incelenmesi ve raporlanmasına yönelik bir çalışma yürütülmüştür.
- 2-3 Eylül 2021 tarihlerinde çevrimiçi olarak Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele Deneyim Paylaşımı Atölyesi düzenlenmiştir.

Öte yandan; 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun "Harçlar ve masraflardan, vergilerden muafiyet ve davaya katılma" başlıklı 20/2 nci maddesinde düzenlenen, "Bakanlık, gerekli görmesi hâlinde kadın, çocuk ve aile bireylerine yönelik olarak uygulanan şiddet veya şiddet tehlikesi dolayısıyla açılan idarî, cezaî, hukukî her tür davaya ve çekişmesiz yargıya katılabilir." hükmü gereği, Bakanlığımız açılan davalara müdahil olabilmektedir.

Bu kapsamda, İstanbul ilinde Hiranur Vakfı'nın kurucusu Y.Z.G.'nin kızı H.K.G. (6) yaşında iken Vakfın talebelerinden K.İ. (15.01.1975 doğumlu) ile dini nikah kıyması, sonrasında resmi nikahla evlenmeleri, H.K.G.'nin (6) yaşından itibaren K.İ. tarafından nitelikli cinsel istismara ve cinsel saldırıya maruz kalması iddialarına ilişkin olarak;

- Müşteki H.K.G., 30.11.2020 tarihinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına başvurarak eşinin kendisine küçük yaştan itibaren cinsel istismarda bulunduğuna ve 2012 yılında yaşının tespiti yapılırken hastanede yerine bir başkasının kemik testine sokulduğuna ilişkin şikayetçi olmuş ve savcılık makamının yönlendirmesi ile ŞÖNİM'e götürülmüş, ŞÖNİM'den çocuğu M.E.İ. ile birlikte barınma hizmeti almıştır.
- Bu bağlamda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olarak;
    - Eşi K.İ.'nin kendisi ve çocuğu hakkında kayıp ilanı vermesi ve yüksek can güvenliği riski nedeniyle H.K.G.'nin başka bir ilde bulunan Kadın Konukevi'ne nakli yapılarak, 08/12/2020 tarihinde ilgili ilde bulunan Kadın Konukevi Müdürlüğüne kabulü gerçekleştirilmiştir.
    - H.K.G. ile travma mağduru olması göz önünde bulundurularak psikolojik iyilik halinin güçlendirilmesine yönelik pek çok kez mesleki görüşme gerçekleştirilmiş, psikiyatri servisine yönlendirilerek tedavi programı uygulanmış ve psikolojik desteklerle sürekli desteklenmiştir.
    - Söz konusu desteklerle duygu ve davranışlarının süreç içerisinde olumlu yönde geliştiği ve işlevselliğinin arttığı gözlenmiştir.
    - Çocuğunun bebeklik aşılarının olmadığı tespit edilerek, tedbir kararlarının çıkarılmasının ardından çocuğun bebeklik ve çocukluk dönemine ait aşılarının tamamlanması sağlanmıştır.
    - H.K.G. ve çocuğunun ihtiyaçları göz önünde bulundurularak ekonomik olarak desteklenmiş, grup çalışmalarına da katılımı sağlanmıştır.
    - Kuruluşlarımız bünyesinde hizmet veren atölye çalışmalarına aktif katılımı sağlanmış ve bu durumun psikolojisi üzerinde olumlu etkiler gösterdiği gözlenmiştir.
    - Talebi doğrultusunda okuma yazma kursuna yönlendirilmiş, ilkokul diplomasını açıköğretim üzerinden alması sağlanmış, ortaokul eğitimine başlamıştır.
    - Meslek edindirme kursuna yönlendirilen H.K.G. aşçılık sertifikası alarak istihdama katılımı sağlanmıştır.
    - Adresinin deşifre olmaması için gerekli güvenlik tedbirleri alınarak avukat aracılığıyla hukuki destek alması sağlanmıştır.
    - Aile Mahkemesi'nde görülen boşanma davasına polis ve personel refakatinde güvenlik tedbirleri alınarak götürülüp getirilmesi sağlanmıştır.

- H.K.G.'nin talebi doğrultusunda ve mevcut tedbirlere rağmen adresi deşifre olduğu için 6284 sayılı kanun kapsamında kimlik bilgi ve belgelerinin süresiz olarak değiştirilmesi sağlanmıştır.

- H.K.G.'nin şikayetlerine ilişkin 15/11/2021 ve 12/09/2022 tarihlerinde İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığından H.K.G. ile ilgili yürütülen soruşturma sonucunun akıbeti ve varsa ilgili karar veya iddianamenin İl Müdürlüğüne tebliği talep edilmiştir.
- Müşteki H.K.G.'nin İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına yapmış şikayetlerinin savcılıkça soruşturulması neticesinde, H.K.G.'nin cinsel istismara yönelik iddialar yönünden, K.İ.'nin "Çocuğun Nitelikli Cinsel İstismarı (2004-2013 yılları arası), Nitelikli Cinsel Saldırı (2020 yılı)" suçlarından, müştekinin annesi F.G. ve babası Y.Z.G.'nin "Çocuğun Nitelikli Cinsel İstismarı" suçundan cezalandırılması talebiyle iddianame düzenlenmiştir.
- İstanbul Anadolu 2. Ağır Ceza Mahkemesinde açılan davada, 27.11.2022 tarihinde ilk tensip duruşması yapılarak, sanıkların tutuksuz yargılanmasına, tarafların dinlenilmesine, belirlenen duruşma günü davetiyesinin taraflara tebliğine ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımıza ihbarına, duruşmanın 22.05.2023 tarihinde saat 10:00'a bırakılmasına karar verilmiştir.
- Tensip zaptının 02.12.2022 tarihinde Bakanlığımıza tebliği ile birlikte aynı gün davaya müdahillik talebinde bulunulmuştur. Bu hususlara ilişkin olarak da Bakanlığımızca kamuoyuna basın açıklaması yapılmıştır.
- 12.12.2022 tarihinde mahkeme başkanlığına Bakanlığımızca sunulan beyan dilekçesinde, olayın kamuoyuna mal olması nedeni ile mağdurun ve çocuğunun daha fazla örselenmemesi, güvenliklerinin tehlikeye düşmemesi, sanığa uygulanan adli kontrol hükümlerinin bu şartlarda yeterli kalmayacağı ve isnat edilen suçun katalog suçlardan olması nedeni ile yargılamada tutukluluk tedbirinin uygulanması, duruşmanın yakın bir tarihe çekilmesi ve dosyada gizlilik kararına hükmedilmesi talep edilmiştir.
- Duruşmanın yakın bir tarihe çekilmesi talebimiz mahkemece kabul edilmiş olup, duruşma tarihi 30.01.2023 saat 10.00 olarak belirlenmiştir.
- Mağdurun 2012 yılında kemik yaşının tespitine ilişkin yapılan usulsüzlüklere yönelik şikayeti üzerine İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığının yürüttüğü soruşturmada şüpheliler hakkında kovuşturma yapılmasına yer olmadığına dair karara karşı da Bakanlığımız avukatı tarafından itiraz edilmiştir.
- İstanbul Anadolu 2. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından sanıklar K.İ. ve Y.Z.G. hakkında üzerlerine atılı suçun vasıf ve mahiyeti, atılı suçun katalog suçlardan olması, bilirkişi raporu, bu suç için yasada ön görülen alt ve üst sınırları, bu nedenle oluşan kaçma şüphesi ve mevcut delil durumu nedeniyle ayrı ayrı tutuklanmalarına yönelik haklarında yakalama emri çıkartılmasına karar verilmiş olup 15.12.2022 tarihinde tutuklanmışlardır.

Bakanlığımızca süreç yakından takip edilerek bundan önce olduğu gibi ilerleyen dönemde de mağdura her türlü rehberlik ve hukuki destek verilecektir.

Diğer taraftan, şiddet vakaları, dava süreçleri ve sonuçları, illere göre dağılımı konusundaki güncel veriler Adalet Bakanlığı UYAP sistemi, İçişleri Bakanlığı POL-NET ve Jandarma Genel Komutanlığının veri sistemi üzerinde toplanmaktadır.